

Uit het veld

Influenza A(H1N1) op een cruiseschip: impact voor toerisme?

M. Tromp

Op 12 juni 2009 vertrok een cruiseschip vanuit de Arubaanse cruisehaven voor haar wekelijkse rondreis door het Caribisch gebied. Op 13 juni meldde de arts aan boord 5 vermoedelijke gevallen van influenza A(H1N1) 2009 aan de epidemioloog op Curaçao. Bij aankomst op Curaçao werden van alle 5 patiënten monsters afgenomen en naar Nederland gestuurd voor bevestiging. Het reisschema werd aangepast en in de thuishaven op Aruba, waar op dat moment geen gevallen van A(H1N1) bekend waren, werd het schip met de nodige voorzorgsmaatregelen ontvangen. De toerismesector is de belangrijkste bron van inkomsten voor het eiland. Gezien de beperkte capaciteit aan wal werd besloten het schip zelf als quarantainelocatie te gebruiken. Deze uitbraak heeft 11% van de bemanning en 1 passagier besmet. De geïsoleerde patiënten werden gedurende 3 dagen gevolgd en de bemanning werd geïmmuniseerd met het seizoensvaccin tegen influenza dat op dat moment op het eiland beschikbaar was. Na ontmetting kon het schip op 26 juni zijn cruise weer hervatten.

Cruises vanaf Aruba

Vanuit de haven van Aruba vertrekken wekelijks cruiseschepen voor een rondtocht door het Caribisch gebied. In 2009 heeft Aruba in totaal 327 cruiseschepen kunnen ontvangen met een totaal van 606.768 toeristen (CBS, 2009). Per jaar ontvangt Aruba meer dan 1.4 miljoen toeristen waarvan 75% afkomstig is vanuit de Verenigde Staten (CBS, 2010). Met een totaal van ruim 700 passagiers en bijna 500 bemanningsleden is het schip in deze casus relatief klein. Sommige schepen tellen wel 2000 passagiers. Het turnaroundmoment van het cruiseschip vindt plaats in de haven van Aruba. Dit betekent dat zowel de toeristen als de bemanning van het schip wekelijks op Aruba worden verwisseld. Het schip bezoekt in de regio naast Aruba de eilanden Curaçao, Isla de Margarita, Grenada, Barbados en St. Lucia. Toerisme is voor Aruba de belangrijkste bron van inkomsten. Uitbraken van infectieziekten vormen dan ook een bedreiging voor de economie van Aruba. De griepandemie van het influenza A(H1N1)-virus heeft ook zijn impact gehad op Aruba, zeker onder de passagiers en bemanning van het cruiseschip dat in deze casus centraal staat.

De reis

Op 12 juni 2009 vertrok het cruisschip vanuit de Arubaanse cruisehaven, de Paardenbaai ('waf chikito') te Oranjestad. Op 13 juni meldde de arts aan boord 5 vermoedelijke gevallen van influenza A(H1N1) aan de epidemioloog op Curaçao. Op Curaçao werden van alle 5 patiënten monsters afgenomen en naar Nederland gestuurd voor laboratoriumbevestiging. De arts informeerde de kapitein die vervolgens bij aankomst in de eerstvolgende haven de vermoedelijke gevallen van influenza A(H1N1) meldde. Als gevolg hiervan hebben alle havens in het vaarschema niet het risico genomen om het schip te ontvangen. Dit vanwege de kleine capaciteit van deze eilanden om met een lokale H1N1-uitbraak om te gaan. De PanAmerican Health Organisation (PAHO) op Barbados gaf de melding op 16 juni door aan de epidemioloog van de Public Health Emergency of International Concern (PHEIC) op Aruba. Het cruiseschip voer op 18 juni naar Isla Margarita in plaats van St. Lucia. Met ondersteuning van de PAHO werden op Isla Margarita de passagiers van Latijns-Amerikaanse afkomst van het schip gehaald voor medische opvang. Aruba ving de overige passagiers en bemanningsleden op en nam maatregelen om het schip te ontmetten.

Gevolgd beleid

Om de veiligheid van de passagiers en bemanning van het cruiseschip evenals de algehele toerisme sector en bevolking van Aruba te kunnen waarborgen heeft de Directie Volksgezondheid (DVG) de beleidsmaatregelen toegepast volgens de International Health Regulations (IHR 2005) en het *National Influenza Preparedness Plan 2009* in overleg en samenwerking met alle betrokken ministeries, diensten en belanghebbenden.

Maatregelen na aankomst

Omdat Aruba op dat moment geen bevestigde gevallen had van influenza A(H1N1) en de toerismesector zeer gevoelig is voor deze situatie nam de DVG samen met de minister Volksgezondheid en minister van Toerisme de beslissing om dit schip met de nodige maatregelen te ontvangen. Gezien de kleinschalige capaciteit voor het opvangen en isoleren van besmettelijke patiënten op het eiland zelf besloot de DVG, samen met de brandweer, om het schip als quarantainelocatie te gebruiken. De gezonde passagiers en bemanningsleden werden van het schip gehaald om hun verdere reis naar huis te maken. Dit gebeurde volgens een screeningsprocedure op basis van de officiële WHO-definitie voor koorts, droge hoest en keelpijn. Deze procedure werd gecoördineerd door de Dienst besmettelijke ziekten en de epidemioloog van Aruba in samenwerking met het Rode Kruis, het Medische Instituut San Nicolas, de brandweer en de politie van Aruba. Daarnaast verzocht de DVG de PAHO om ondersteuning van een epidemioloog met ervaring op dit gebied. Hij stond de epidemioloog van Aruba gedurende deze procedures bij en gaf waar nodig advies en technische ondersteuning gegeven.

De geïsoleerde patiënten werden gevolgd gedurende 3 dagen en de bemanningsleden werd geïmmuniseerd met het seizoensgriepvaccin dat op dat moment op het eiland beschikbaar was. Het schip werd door een internationaal bedrijf ontsmet onder toezicht van de Hygiënische dienst van de DVG en een verklaring hiervan voor het uitvaren werd door de DVG op 24 juni afgegeven. Op 26 juni kon het schip haar cruise weer hervatten.

Overzicht ziektegevallen

De uitbraak van influenza A(H1N1) op het cruiseschip was volgens het logboek van de arts al in week 21 en 22 (eind mei /begin juni 2009) onder de bemanning begonnen. Door de strenge isolatiemaatregelen die meteen door de arts aan boord werden genomen, werd het aantal nieuwe patiënten beperkt. In totaal zijn er 66 patiënten met een acute respiratory illness (ARI) gemeld aan de arts aan boord waarvan bij 22 een monster werd afgenomen. Hiervan waren 13 positief voor influenza A(H1N1) en 4 positief voor een ander type influenza (seasonal influenza) en 5 waren negatief voor influenza.

Economische belangen

Voor kleine eilanden die sterk economisch afhankelijk zijn van de importindustrie en toerisme is het belangrijk om te realiseren dat deze sectoren erg gevoelig zijn voor een infectieziekte-uitbraak. Hiernaast kunnen de gevolgen catastrofaal zijn voor de economie waarvan herstel maanden zou kunnen duren met alle financiële consequenties. De DVG moet bij infectieziektebestrijding rekening houden met de hierboven genoemde sectoren. Het is een kwestie van goed overwegen voordat beslissingen worden genomen op het gebied van de volksgezondheid en welke gevolgen deze kunnen hebben voor andere sectoren.

Het cruiseschip is nog steeds operationeel en ondanks dit incident hebben zij een toch toename van het aantal passagiers gekend door hun goede ervaring en omgang met de Influenza A (H1N1) uitbraak.

Conclusie

Toerisme is een van de belangrijkste, maar ook de grootste, inkomstenbron van het eiland. Per jaar ontvangt Aruba meer dan 1.4 miljoen toeristen. Bij het ontstaan van een uitbraak zal dus de DVG zich niet alleen bezig houden met de infectieziektebestrijding maar ook advies geven om hierdoor maatregelen te kunnen treffen die niet schadelijk zijn voor andere belangrijke sectoren.

Auteur

M. Tromp, Directie Volksgezondheid Aruba, hoofd afdeling Epidemiologie en Onderzoek

Correspondentie:
mtromp@despa.gov.aw